

การศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

A Study of the Performance of Certified Thai Accounting Practices

วิชุต นาคเถื่อน^{1*}, พิศมัย จารุจิตติพันธ์² และ เกียรติชัย วีระญาณนนท์³

Wichuta Nakthuan^{1*}, Pisamai Jarujittipant² and Kietchai Veerayannon³

**Corresponding Author*

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนครกรุงเทพ

Faculty of Business Administration, North Bangkok University

E-mail: wichuta.na@northbkk.ac.th

Received November 4, 2023; Revised December 2, 2023; Accepted December 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพ 2) ศึกษาอัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพ และ 3) ศึกษาระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพ จำนวน 166 สำนักงาน และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพบัญชี จำนวน 20 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ค่าความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินย้อนหลัง 3 ปี และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สำนักงานบัญชีคุณภาพส่วนใหญ่จัดตั้งเป็นบริษัท เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีทุนจดทะเบียน 500,000 – 1,000,000 บาท มีระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพ 6 – 10 ปี และยังได้รับการรับรองมาตรฐานอื่นๆ เช่น สำนักงานบัญชีดิจิทัล, ธรรมาภิบาลธุรกิจ 2) สำนักงานบัญชีคุณภาพมีอัตราส่วนวัดด้านความสามารถในการทำกำไรและวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวมดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านสภาพคล่องของธุรกิจโดยรวมดีขึ้นแต่ยังไม่ต่อเนื่องเพราะมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและการจ่ายชำระหนี้ และ 3) ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

คำสำคัญ: สำนักงานบัญชีคุณภาพ; ผลการดำเนินงาน; อัตราส่วนทางการเงิน

Abstract

This research aimed to study: 1) the current performance of Certified Thai Accounting Practices; 2) the financial ratios of Certified Thai Accounting Practices; and 3) the certification period that affects the rate of return on shareholders' equity. The study utilized mixed research that analyzed secondary data, financial statement information from 166 offices, and the opinions of 20 accounting experts. The tools employed for data collection were recordings and in-depth interviews. The data on the characteristics of accounting offices was analyzed using descriptive statistics such as frequency and percentage values. Financial ratios from financial statements for the past 3 years were also analyzed, as well as the relationship between financial ratios and the amount of registered capital using multiple regression analysis.

The research results were found as follows: 1) The Certified Thai Accounting Practices are established as companies, small businesses, registered capital 500,000 – 1,000,000 baths, certification period of 6 – 10 years, and certified by other standards; 2) The Certified Thai Accounting Practices have consistently improved profitability and overall operational efficiency ratios, the overall liquidity of the business has improved, but it is still not continuous because there is a risk of liquidity and debt repayment; and 3) The certification period affects the rate of return on equity statistically significant at the .01 level and the quality certification period has a positive relationship with the rate of return on equity.

Keywords: Certified Thai Accounting Practices; Performance; Financial Ratio

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย มีมากกว่า 3 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 95 ของธุรกิจทั้งหมด ประกอบด้วยผู้ประกอบการรายเดิมเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤต COVID-19 และมีจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจบริการอันเนื่องมาจากการเปิดประเทศ (The Office of SMEs Promotion, 2022) ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของสำนักงานบัญชีเพิ่มมากขึ้น ในทิศทางเดียวกัน เพราะกว่าร้อยละ 90 ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้บริการของสำนักงานบัญชี เนื่องจากส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำบัญชีและภาษี จำเป็นต้องใช้บริการจากสำนักงานบัญชีในการทำบัญชีและการบริการต่างๆ เพื่อออกรายงานทางการเงิน เป็นการประหยัดเวลา ประหยัดต้นทุนการจ้างพนักงานประจำ สามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ง่ายและชัดเจน และลดปัญหาเกี่ยวกับบัญชีและภาษี ทำให้สำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญมากขึ้นต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Phosrichan & Petchprai, 2022)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีการกึ่งในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจให้เข้มแข็ง มีธรรมาภิบาลธุรกิจ แข่งขันได้ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับติดตามการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพสอดคล้องกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 ของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่กำหนดมาเพื่อควบคุมคุณภาพสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง โดยให้มีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2557 เพื่อให้สำนักงานมีมาตรฐานและเป็นที่น่าเชื่อถือ (Federation of Accounting Professions, 2023) และนับตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบันได้ดำเนินโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้พัฒนาและยกระดับสำนักงานบัญชีของไทยสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนำไปสู่การเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพแล้วทั้งสิ้น 166 สำนักงาน (Department of Business Development, 2023) และจะเห็นได้ว่าสำนักงานบัญชีคุณภาพ มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ว่าสำนักงานบัญชีคุณภาพ มีเพียงร้อยละ 4 ของสำนักงานบัญชีทั้งหมดในประเทศไทย ดังนั้น นอกจากความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดของการรับรองคุณภาพแล้ว สำนักงานบัญชีควรบริหารจัดการการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับคุณภาพ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการดำเนินงาน และทำให้จำนวนสำนักงานบัญชีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีความมั่นคงและสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เพราะการเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพย่อมเป็นที่ยอมรับและมีการรับรองคุณภาพจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอีกด้วย และการวิเคราะห์งบการเงินของกิจการถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการ งบการเงินจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน ดังนั้นการตระหนักถึงประเด็นสำคัญที่ควรให้ความสนใจเมื่อต้องการใช้ข้อมูลในงบการเงินข้อจำกัดในการใช้จะทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาทำการประเมินจึงเป็นจึงนับเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้พยากรณ์การทำการใดในอนาคตของกิจการนั้น ๆ ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง (Krutbunyong, 2011) เนื่องจากการวิเคราะห์งบการเงินด้วยอัตราส่วนทางการเงินเป็นการนำข้อมูลจากงบการเงินมาเปรียบเทียบกัน และวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงินนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

ซึ่งจากข้อมูลและประเด็นดังกล่าวจึงเกิดประเด็นคำถามว่าสถานการณ์ปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยเป็นเช่นไร จึงได้ศึกษาให้ครอบคลุมเกี่ยวกับสภาพ ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน ตลอดจนดัชนีชี้วัดระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประโยชน์สำนักงานบัญชีคุณภาพในการใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสำนักงานให้สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่กำกับและผู้เกี่ยวข้องกับสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

ในการนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การให้ความรู้ การฝึกอบรม และสนับสนุนสำนักงานบัญชีให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาพปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเชิงระบบ

ตามแนวคิดของทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) ของ Ludwig von Bertalanffy (1972) โดยเป็นการมององค์กรในฐานะสิ่งมีชีวิตในรูประบบเปิดเหมือนระบบกายวิภาคของสิ่งมีชีวิต (Anatomy) การมีระบบใดระบบหนึ่งขึ้นมาต้องมีส่วนประกอบต่างๆ เป็นตัวป้อนซึ่งเรียกว่า “ข้อมูล” เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็น “กระบวนการ” ส่งผลให้ได้ “ผลลัพธ์” ออกมาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการทำงานของระบบจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับปัจจัยนำเข้าเพื่อเข้าสู่กระบวนการซึ่งควบคุมโดยเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพแวดล้อมหรือบริบทของระบบ และข้อมูลตอบกลับจากผลผลิตที่ได้จากกระบวนการจะสามารถนำไปเป็นปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบของระบบต้องมีการเชื่อมต่อกันอย่างมีเหตุผลต่อวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Mele et al., 2010)

สรุปได้ว่าการนำทฤษฎีระบบมาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีตามหลักการให้บริการจัดทำบัญชีและรายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องยึดหลักความถูกต้องและมีคุณภาพ อาศัยระบบที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ข้อมูลเข้าสู่ระบบ (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อควบคุมการทำงานมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานบัญชี

ระบบการบริหารจัดการแบบ OKR

ระบบการบริหารจัดการแบบ OKR ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.นภดล ร่มโพธิ์ (Rompho, 2018) ว่าเป็นระบบบริหารจัดการที่เน้นเรื่องการตั้งเป้าหมายและการติดตามผลในสิ่งที่สำคัญโดยสร้างจากแรงจูงใจภายใน โดย Objective คือ วัตถุประสงค์หลัก เป็นการบอกจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน (What) และ Key Results คือ ผลลัพธ์หลักเป็นการบอกว่าจะทราบได้อย่างไรว่าเราบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น (How) ซึ่ง Key Results มี 2 ประเภท ได้แก่

1. Activity-Based Key Results เป็น Key Results ที่กล่าวถึงกิจกรรมที่สำคัญที่จะทำให้สำเร็จ
2. Value-Based Key Results เป็น Key Results ที่กล่าวถึงผลลัพธ์หรือ Impact สุดท้ายที่องค์กรต้องการ

การตั้งเป้าหมายเพื่อวัดผลความสำเร็จจะช่วยให้พนักงานทุกคนรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรคาดหวังจากพวกเขา อีกทั้งวิธีการตั้งเป้าหมายเพื่อวัดผลความสำเร็จนั้นจะต้องเป็นที่เปิดเผยทั่วไป ทุกคนสามารถที่จะเห็นและดูของคนอื่นได้ ทำให้ทุกคนไปในทิศทางเดียวกัน และรู้ว่าทุกคนกำลังให้ความสำคัญหรือมุ่งมั่นในสิ่งใด (Saentong, 2019)

สรุปได้ว่า OKR องค์กรสามารถกำหนดลักษณะของความสำเร็จแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน และติดตามความคืบหน้าตามเป้าหมายเหล่านั้น ทำให้องค์กรมั่นใจได้ว่าพนักงานทุกคนทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และผลลัพธ์หลักเดียวกัน สิ่งนี้ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความโปร่งใส ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกัน และสร้างความรับผิดชอบร่วมกันภายในองค์กร

ระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชี

ระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชีเป็นระบบที่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์และการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและควบคุมองค์กรในเรื่องคุณภาพด้านการจัดทำบัญชีและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี โดยระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชีตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ. 2564 องค์กรประกอบของระบบคุณภาพสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย 1) ด้านบริบทองค์กรของสำนักงาน 2) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารสำนักงาน 3) ด้านการวางแผนของสำนักงาน 4) ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงาน 5) ด้านการให้บริการของสำนักงาน และ 6) ด้านการตรวจติดตามภายในสำนักงาน (Department of Business Development, 2022)

สรุปได้ว่าระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชีที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดขึ้นนี้ก็เพื่อต้องการส่งเสริมสำนักงานบัญชีให้เป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะมีการออกหนังสือรับรองคุณภาพให้แก่สำนักงานบัญชีที่ผ่านการตรวจประเมินการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี ซึ่งสำนักงานบัญชีหากมีคุณสมบัติครบตามข้อกำหนดสามารถยื่นขอเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพได้

การบริหารงานคุณภาพ

การบริหารงานคุณภาพเป็นการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ตามแนวคิด “Deming Cycle” (Mycoted, 2004) ซึ่งแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning: P) 2) การปฏิบัติ (Doing: D) 3) การตรวจสอบ (Checking: C) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action : A) หรือเรียกว่า PDCA เป็นวงจรในการบริหารงานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตั้งแต่การบริหารงานด้านต่างๆ ในองค์กรให้มีคุณภาพ การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ โดยวงจร PDCA มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้เกิดการยกระดับคุณภาพ ปรับปรุงและพัฒนาแล้ว

จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินงานอย่างครบถ้วน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ ถูกทิศทาง และหากพบปัญหาหรืออุปสรรคระหว่างการดำเนินงานก็จะสามารถปรับแก้และหาทางรับมือได้ทัน (Ketsuwan, 2013) เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามต้องการและเป็นพื้นฐานที่ดีของการต่อยอดการปรับปรุง การปฏิบัติตามวงจร PDCA นั้นจะต้องดำเนินงานเข้าไปเรื่อย ๆ เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพอยู่เสมอ และการบริหารงานคุณภาพจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนทั่วทั้งองค์กร

สรุปได้ว่าการบริหารงานคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (PDCA) โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบเพื่อประเมินผลตามตัวชี้วัดและรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งหากไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้จะต้องมีการทบทวนแผนเพื่อปรับปรุงแล้วดำเนินงานวงจรใหม่ หมุนซ้ำตามวงจรเพื่อให้ได้คุณภาพของงาน และเมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและผลลัพธ์ของงานที่สูงขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ทุกคนในองค์กรสามารถหันมาสนใจปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างความเป็นเลิศและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งหลักการดังกล่าวหากนำมาปรับใช้กับสำนักงานบัญชีจะช่วยให้การบริหารงานทุกด้านมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและช่วยพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่องเป็นการยกระดับสำนักงานบัญชีให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

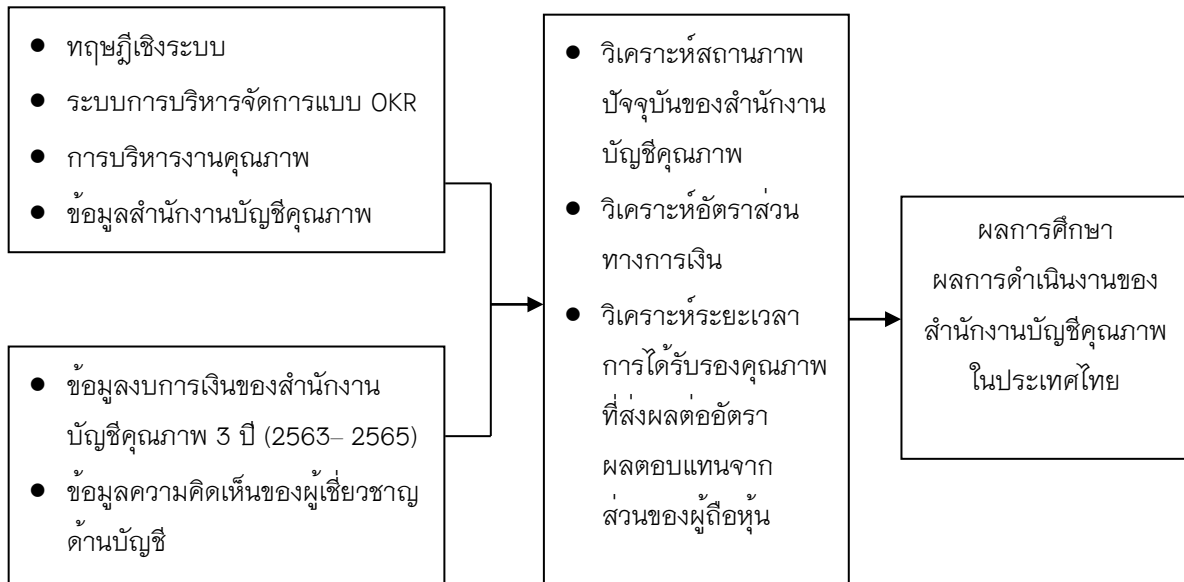
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio analysis) เป็นเครื่องมือสำหรับวัดผลการดำเนินงาน ดำเนินการโดยนำเอาตัวเลขทางการเงินมาคำนวณเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลตัวเลข 2 รายการจากงบการเงิน คือ งบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้สามารถนำไปวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ทำให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของกิจการ โดยนำอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับ (Makcharoen, 2008)

โดยอัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการ ถ้ากิจการใดไม่สามารถชำระหนี้สินระยะสั้นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แสดงว่ากิจการนั้นขาดสภาพคล่องทางการเงิน อัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ (Debt or Leverage Ratios) เป็นอัตราส่วนที่วิเคราะห์สภาพความเสี่ยงของกิจการที่เกิดจากภาระหนี้สินกระบวนการประเมินสำนักงานบัญชีคุณภาพ และอัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) หรือความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดรายได้

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์งบการเงินเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหาร เพื่อใช้ประเมินสถานะของกิจการว่ากิจการมีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร และเป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการบริหารงานและวางแผนของผู้บริหารด้วยว่ามีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยการนำข้อมูลของงบการเงินในอดีตมาทำการวิเคราะห์และแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้วิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย จำนวน 166 สำนักงาน ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าปี 2563 – 2565 (Department of Business Development, 2023) เพื่อนำมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน 3 ด้าน คือ ด้านสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) และด้านความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)

2. การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่มีลักษณะแบบโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและประเด็นการดำเนินงานในปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ทำการศึกษาวิจัยในเชิงลึกมุ่งเน้นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชี จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งหมด 20 คน โดยเลือกจากกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติดังนี้

- 3.1 ผู้บริหารสำนักงานบัญชีคุณภาพที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน
- 3.2 นักวิชาการ/อาจารย์สาขาวิชาการบัญชีในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 คน
- 3.3 ตัวแทนจากหน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคมสำนักงานบัญชีคุณภาพ และสมาคมนักบัญชีไทย จำนวน 6 คน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้
 - 4.1 แบบบันทึก จำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้บันทึกข้อมูลเหตุุติภูมิและข้อมูลงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
 - 4.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสภาพและประเด็นการดำเนินงานในปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นด้วยตนเอง ตามกรอบที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและประเด็นการดำเนินงานในปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

 - 5.1 ขออนุญาตจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยไปยังหน่วยงานของผู้เชี่ยวชาญเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
 - 5.2 ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อนัดหมายวัน เวลา และรูปแบบในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
 - 5.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองโดยแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา
6. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจัดระบบและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และประมวลผลสถิติเบื้องต้นของข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - 6.1 วิเคราะห์คุณลักษณะของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ได้แก่ ประเภทนิติบุคคล ขนาดของธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานอื่น/รางวัลที่สำนักงานได้รับ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
 - 6.2 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพจากงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพจำนวน 3 ปี คือ ปี 2563 – 2565 โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) และด้านความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)
 - 6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

7. การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย พบว่า

1. คุณลักษณะของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ได้แก่ ประเภทนิติบุคคล ขนาดของธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานอื่นๆ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของสำนักงานบัญชีคุณภาพ

ข้อมูลของสำนักงานบัญชีคุณภาพ	จำนวน (สำนักงาน)	ร้อยละ
1. ประเภทนิติบุคคล		
1.1 ห้างหุ้นส่วน	5	3.01
1.2 บริษัท	161	96.99
รวม	166	100.00
2. ขนาดของธุรกิจ		
2.1 ขนาดเล็ก (S)	162	97.59
2.2 ขนาดกลาง (M)	4	4.41
รวม	166	100.00
3. ทุนจดทะเบียน		
3.1 ไม่เกิน 500,000 บาท	33	19.88
3.2 500,000 – 1,000,000 บาท	73	43.98
3.3 มากกว่า 1,000,000 บาท	60	36.14
รวม	166	100.00
4. ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพ		
4.1 1 – 5 ปี	38	22.89
4.2 6 – 10 ปี	83	50.00
4.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	45	27.11
รวม	166	100.00
5. การรับรองมาตรฐานอื่น / รางวัลที่สำนักงานได้รับ		
5.1 มี (สำนักงานบัญชีดิจิทัล, ธรรมมาภิบาลธุรกิจ)	42	25.30
5.2 ไม่มี	124	74.70
รวม	166	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยในปี 2566 มีจำนวน 166 สำนักงาน ส่วนใหญ่จัดตั้งประเภทเป็นบริษัทจำนวน 161 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 96.99 และห้างหุ้นส่วน จำนวน 5 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 3.01 ขนาดของสำนักงานส่วนใหญ่เป็นสำนักงานขนาดเล็ก จำนวน 162 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 97.59 และขนาดกลาง จำนวน 4 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 4.41

ทุนจดทะเบียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500,000 – 1,000,000 บาท จำนวน 73 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 43.98 รองลงมาคือมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 60 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 36.14 และไม่เกิน 500,000 บาท จำนวน 33 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 19.88 ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่วนใหญ่ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 83 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 45 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 27.11 และ 1 – 5 ปี จำนวน 38 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 22.89 และสำนักงานยังได้การรับรองมาตรฐานอื่น เช่น สำนักงานบัญชีดิจิทัล, ธรรมมาภิบาลธุรกิจ จำนวน 42 สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 25.30

2. ผลการศึกษาข้อมูลทฤษฎีภูมิและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญยังพบว่าปัจจุบันสำนักงานบัญชีคุณภาพมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยสามารถแบ่งการบริหารจัดการออกเป็นฝ่ายและเป็นทีมงานอย่างชัดเจน อาทิ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายสอบบัญชี ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบุคคล ฝ่ายการตลาด ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงานที่ชัดเจนเป็นระบบ มีระบบอาวุโสและผู้มีประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาเมื่องานมีปัญหา มีคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งสำนักงาน โดยปัจจุบันนอกจากสำนักงานบัญชีจะให้บริการด้านการรับทำบัญชีแล้ว ยังมีบริการที่ครอบคลุมถึงการตรวจสอบบัญชี การวางระบบบัญชี ที่ปรึกษาด้านบัญชี/ด้านภาษี การวางแผนภาษี การบริหารจัดการทางบัญชี การจดทะเบียน การยื่นภาษี การวางแผนการประกอบธุรกิจ และเป็นທີ່ปรึกษาทางด้านกฎหมาย ซึ่งปฏิบัติงานและดำเนินงานด้วยความโปร่งใส เที่ยงธรรม ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ซื่อตรงตรวจสอบได้และควบคุมคุณภาพของสำนักงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานบัญชี มีการทำสัญญากับลูกค้าที่ชัดเจนและได้รับความร่วมมือจากลูกค้าเป็นอย่างดี มีการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายของงาน และให้ความสำคัญของงานตามลำดับก่อนหลังและความยากง่าย โดยมีการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในแต่ละงาน การติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะจนถึงงานเสร็จสิ้นตามกระบวนการ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาและตามที่ได้ตกลงกับลูกค้าไว้ โดยปัจจัยทางการจัดการที่สำคัญที่ทำให้งานบรรลุเป้าหมายคือการมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ในหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน ทักษะการทำงานในหน้าที่และการทำงานร่วมกันเป็นทีม สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบข้อสงสัยให้กับลูกค้าได้ทันท่วงที ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของแต่ละงาน มีการทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานและเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามแผนงานและสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร และลูกค้ามีความพึงพอใจสูงสุด อันนำมาสู่ความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือต่อสำนักงานอีกด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษ้อัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย จำนวน 166 สำนักงาน พบว่า ในการวิเคราะห์งบการเงินย้อนหลัง 3 ปี ได้แก่ งบการเงินปี 2563 – 2565 ของสำนักงานบัญชีคุณภาพด้วยการใช้อัตราส่วนทางการเงินใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการหากำไร ด้านสภาพคล่อง และด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพ

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ผลการดำเนินงาน ของสำนักงานบัญชีคุณภาพ			ภาพรวม ผลการ ดำเนินงาน ในช่วง 3 ปี	ค่าเฉลี่ย ของธุรกิจ สนง.บัญชี 2565	ผลการ ดำเนินงาน 2565 / เทียบกับ ค่าเฉลี่ยธุรกิจ
		2563	2564	2565			
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร							
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	%	10.46	9.51	9.35	ลดลงต่อเนื่อง	8.80	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	%	28.36	13.53	91.88	เริ่มดีขึ้น	13.09	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราผลตอบแทนจากกำไรขั้นต้นต่อรายได้รวม	%	5.51	3.70	1.87	ลดลงต่อเนื่อง	1.12	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราผลตอบแทนจากกำไรดำเนินงานต่อรายได้รวม	%	8.77	10.54	11.33	ดีขึ้นต่อเนื่อง	-25873.62	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อรายได้รวม	%	7.26	8.85	9.60	ดีขึ้นต่อเนื่อง	-25874.63	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง							
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	16.52	14.53	18.09	เริ่มดีขึ้น	76.94	ต่ำกว่า/แย่กว่า
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของลูกหนี้	เท่า	43.88	20.80	43.48	เริ่มดีขึ้น	5208.43	ต่ำกว่า/แย่กว่า
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	เท่า	6.11	10.27	20.67	ดีขึ้นต่อเนื่อง	4.92	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของเจ้าหนี้	เท่า	25.76	30.94	23.30	เริ่มลดลง	27.90	ต่ำกว่า/แย่กว่า
อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน							
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	เท่า	1.14	1.10	1.05	ลดลงต่อเนื่อง	0.93	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราค่าใช้จ่ายการดำเนินงานต่อรายได้รวม	%	90.41	88.57	87.77	ดีขึ้นต่อเนื่อง	25885.63	ต่ำกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	-0.94	1.61	1.51	เริ่มลดลง	1.24	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	เท่า	0.31	0.32	0.31	เริ่มดีขึ้น	2.37	ต่ำกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	-1.94	0.61	0.51	เริ่มดีขึ้น	0.24	สูงกว่า/ดีกว่า
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อทุนดำเนินงาน	เท่า	0.31	0.32	0.31	เริ่มดีขึ้น	2.37	ต่ำกว่า/ดีกว่า

จากตารางที่ 2 พบว่า ในการวิเคราะห์งบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพด้วยการใช้
อัตราส่วนทางการเงินใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการทำกำไร ด้านสภาพคล่อง และด้าน
ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำกำไรของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมของธุรกิจดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจ แสดงให้เห็นถึงความสามารถทำกำไรได้มากขึ้น มีการใช้สินทรัพย์ได้มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณารายอัตราส่วนในกลุ่มนี้พบว่าทุกอัตราส่วนดีกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจ โดยที่อัตราผลตอบแทนจากกำไรจากการดำเนินงานต่อรายได้รวม และผลตอบแทนจากกำไรสุทธิมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 3 ปีที่ผ่านมา ความสามารถในการทำกำไรและสามารถควบคุมต้นทุนได้ดี ส่วนอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเริ่มดีขึ้นจากปี 2564 สามารถทำกำไรต่อผู้ถือหุ้นได้สูงขึ้นในปี 2565 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนจากกำไรขั้นต้นต่อรายได้รวมลดลงอย่างต่อเนื่อง ถึงจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจแต่ก็ยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรรวมที่ลดลงและมีการใช้สินทรัพย์ได้มีประสิทธิภาพลดลงอีกด้วย

2. ด้านสภาพคล่องของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้นแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจ เมื่อพิจารณารายอัตราส่วนในกลุ่มนี้พบว่าส่วนใหญ่เริ่มดีขึ้น โดยอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือดีขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 3 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงการบริหารต้นทุนงานให้บริการในส่วนที่กิจการยังไม่ได้รับรู้เป็นรายได้ได้ดี มีวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระบวนการให้บริการมีสภาพคล่องสูง ส่วนอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราการหมุนของลูกหนี้เริ่มดีขึ้นแต่ยังไม่ต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าสำนักงานยังมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและต้องพิจารณานโยบายการให้เครดิตเพราะความเร็วในการเปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสดยังต่ำ และอัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้เริ่มลดลง แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องในการจ่ายชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ต่ำ จ่ายชำระหนี้ได้ช้า ถือได้ว่าบริหารหนี้คงค้างได้ไม่ดีและต้องเร่งปรับปรุงโดยด่วน

3. ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยธุรกิจ เมื่อพิจารณารายอัตราส่วนในกลุ่มนี้พบว่าส่วนใหญ่เริ่มดีขึ้นดี โดยอัตราค่าใช้จ่ายการดำเนินงานต่อรายได้รวมดีขึ้นและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลงอย่างต่อเนื่อง อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และต่อทุนดำเนินงานเริ่มดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในสำนักงานมาจากการกู้ยืมน้อย โครงสร้างเงินทุนของสำนักงานมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าการกู้ยืมและมีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงานลดลง แต่ในขณะเดียวกันอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเริ่มลดลง แสดงให้เห็นถึงสำนักงานมีการลงทุนเพิ่มจากผู้ถือหุ้นลดลง และอัตราการหมุนของสินทรัพย์รวมลดลงอย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่สามารถก่อให้เกิดรายได้แก่สำนักงานลดลง

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการศึกษาระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย พบว่า ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพของสำนักงานบัญชีคุณภาพตั้งแต่ปีที่ได้รับจนถึงปัจจุบันปี 2566 ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE) มีผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta (β)		
(Constant)	48.168	21.167		4.276**	.000
ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพ	4.836	2.387	1.566	4.023**	.000
$R^2 = .382$, Adjusted $R^2 = .364$, $F = 4.501^{**}$, $SEE = .268$, $Sig. = .000$					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ($\beta = 4.836$) กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ถึงร้อยละ 36

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยมีจุดแข็งในการดำเนินงานคือการมีโครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงานที่ชัดเจน มีคู่มือการปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และควบคุมคุณภาพของสำนักงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานบัญชีคุณภาพ กำหนดทิศทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายของงาน มีการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในแต่ละงาน มีโอกาสที่ดีในการเป็นที่ยอมรับของลูกค้าเนื่องจากการให้บริการเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและตามที่ได้ตกลงกับลูกค้าไว้ สิ่งที่ต้องปรับแก้ไขและเฝ้าระวังคือทรัพยากรบุคคล เนื่องจากปัจจัยทางการจัดการที่สำคัญที่ทำให้งานบรรลุเป้าหมายคือการมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ในหน้าที่ ประสิทธิภาพทำงาน ทักษะการทำงานในหน้าที่และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและนโยบายของผู้บริหารสำนักงาน และสิ่งที่หาทางป้องกันคือปัจจัยภายนอกทั้งเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของลูกค้าสำนักงาน อาจส่งผลให้การชำระค่าบริการเกิดความล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของระบบต้องมีการเชื่อมต่อกัน (Mele, Pels & Polese, 2010) การบริหารงานคุณภาพเป็นการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพและต่อเนื่องตามแนวคิด “Deming Cycle” (Mycoted, 2004) และแนวคิดระบบการบริหารจัดการแบบ OKR ของ Rompho (2018) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานบัญชีเป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการที่เน้นเรื่องการตั้งเป้าหมายและการติดตามผลของงานเป็นสำคัญและทำได้ง่าย โดยสร้างจากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและยึดหลักความถูกต้องควบคู่คุณภาพ อาศัยระบบที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ข้อมูลเข้าสู่ระบบ (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อควบคุมการทำงานมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานบัญชี

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าอัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยด้านความสามารถในการทำกำไรของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมของธุรกิจดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานบัญชีสามารถทำกำไรได้มากขึ้นและสามารถใช้สินทรัพย์ได้มีประสิทธิภาพ ในด้านสภาพคล่องของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้น แต่ยังคงมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและต้องพิจารณานโยบายการให้เครดิตเพราะความเร็วในการเปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสด มีสภาพคล่องในการจ่ายชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ต่ำ จ่ายชำระหนี้ได้ช้า ทั้งนี้สำนักงานบัญชีควรปรับปรุงวิธีการบริหารหนี้คงค้างให้ดีขึ้น และในด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีผลการดำเนินงานต่อรายได้ดีขึ้นสามารถจัดการและควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ดี และมีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงานลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานบัญชีคุณภาพมีการบริหารจัดการในสินทรัพย์ บริหารจัดการสภาพคล่องได้ดี ทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้น อันเนื่องมาจากการมีปริมาณลูกค้าที่เพิ่มขึ้นจึงส่งผลไปถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้และกำไรสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Namraksa (2018) กล่าวว่าอัตราส่วนทางการเงินเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการบริหารงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยการนำตัวเลขที่มีในงบการเงินมาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อกิจการมีความสามารถในการทำกำไร นั่นหมายถึงการมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ดีและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ได้สูง มีวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการให้บริการมีสภาพคล่องสูง ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mongkonpipat (2018) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรสุทธิของบริษัทบอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงาน บริษัทเมื่อมีการขยายการผลิตหรือการขายทำให้มีรายได้สูงมากขึ้น กำไรเพิ่มขึ้น และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นสูงไปด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sripool et al. (2016) ที่พบว่า สหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรมาจากสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในการดำเนินงาน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่สำนักงานบัญชีได้รับรองคุณภาพเป็นระยะเวลานานสอดคล้องกับผลต่อการบริหารจัดการสำนักงานที่ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้จากความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้น จึงทำให้ผลตอบแทนสูงขึ้น อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นดีขึ้นอีกด้วย ดังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chantanasiri (2022) ที่พบว่าอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานมีอิทธิพลและอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ความสามารถในการทำกำไร สอดคล้องกับ Thumwirot and Sukwatanasinit (2021) ที่พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานด้านผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหาร และความสามารถในการดำเนินงานด้านผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและด้านอัตราผลตอบแทนจากเงิน

บัณฑิตมีความสัมพันธ์กับสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการ เพราะว่าหากสามารถบริหารผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพได้ดีจะส่งผลต่อสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rungsimawarangkun (2020) ที่พบว่าอัตราส่วนของผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. การดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพเป็นการดำเนินงานที่มีความชัดเจนตามระบบ มีความเที่ยงตรง และต้องได้รับความร่วมมือจากลูกค้าที่มาใช้บริการของสำนักงานบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถตรวจสอบได้ มีความเชื่อถือ และเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย

2. การเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพเป็นการได้รับการประชาสัมพันธ์จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทำให้สำนักงานบัญชีลดค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์สำนักงานเพื่อหาลูกค้า แต่ในทางตรงกันข้ามการเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพทำให้ลูกค้ามีความสนใจสำนักงานมากขึ้น และมีการแนะนำ บอกต่อ จากลูกค้า และจากสำนักงานบัญชีคุณภาพด้วยกัน ทำให้ผลประกอบการของสำนักงานบัญชีคุณภาพภาพรวมดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและสูงกว่าค่าเฉลี่ยธุรกิจ

3. สำนักงานบัญชีคุณภาพมีความเข้มแข็งในการดำเนินงาน ซึ่งดูได้จากอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่ภาพรวมดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและสูงกว่าค่าเฉลี่ยธุรกิจ มีผลตอบแทนให้ผู้ถือหุ้นสูง เป็นการยืนยันความเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปถึงคุณภาพในการให้บริการและการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นที่ไว้วางใจจากลูกค้า ทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาสภาพคล่องให้ดีขึ้นและมีความต่อเนื่อง ก็จะทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างราบรื่นและยั่งยืนต่อไป

สรุปผล

โดยรวมสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยส่วนใหญ่จัดตั้งเป็นบริษัท ร้อยละ 96.99 เป็นสำนักงานขนาดเล็ก ร้อยละ 97.59 ทุนจดทะเบียนระหว่าง 500,000 – 1,000,000 บาท ร้อยละ 43.98 ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่วนใหญ่ระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 50.00 และสำนักงานยังได้รับการรับรองมาตรฐานอื่น เช่น สำนักงานบัญชีดิจิทัล, ธรรมาภิบาลธุรกิจ ร้อยละ 25.30 มีโครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงานที่ชัดเจน มีคู่มือการปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และควบคุมคุณภาพของสำนักงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย 3 ปี ได้แก่ งบการเงินปี 2563 – 2565 พบว่า ด้านความสามารถในการทำกำไรของสำนักงานบัญชีคุณภาพ

โดยรวมของธุรกิจดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยของธุรกิจ มีความสามารถทำกำไรได้มากขึ้น และใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพ แต่ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ลดลง ด้านสภาพคล่องของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้น แต่ยังมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและต้องพิจารณานโยบายการให้เครดิตเพราะความเร็วในการเปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสด มีสภาพคล่องในการจ่ายชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ต่ำ จ่ายชำระหนี้ได้ช้า ถือได้ว่าบริหารหนี้คงค้างได้ไม่ดีและต้องเร่งปรับปรุงโดยด่วน และด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวมดีขึ้นและดีกว่าค่าเฉลี่ยธุรกิจ มีผลการดำเนินงานต่อรายได้ได้ดี สามารถจัดการและควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ดี และมีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงานลดลง และผลการวิเคราะห์ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นพบว่า ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยจำนวน 166 สำนักงาน ส่วนใหญ่จัดตั้งเป็นบริษัท เป็นสำนักงานบัญชีขนาดเล็ก ทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 500,000 – 1,000,000 บาท มีระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่วนใหญ่ระหว่าง 6 – 10 ปี และยังได้รับการรับรองมาตรฐานอื่น เช่น สำนักงานบัญชีดิจิทัล, ธรรมมาภิบาลธุรกิจ มีโครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงานที่ชัดเจน มีคู่มือการปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และควบคุมคุณภาพของสำนักงานให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ดังนั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยตรงควรมีการผลักดันสำนักงานบัญชีให้เข้าร่วมการเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพให้มากขึ้น เพราะการเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพจะทำให้การบริหารจัดการสำนักงานเป็นระบบ สามารถควบคุมคุณภาพสำนักงานบัญชีได้ง่ายและปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสำนักงานขนาดใหญ่ก็สามารถเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพได้เป็นที่ยอมรับในความน่าเชื่อถือมากขึ้นเมื่อสำนักงานบัญชีได้รับการรับรองคุณภาพ อีกทั้งควรผลักดันสำนักงานบัญชีคุณภาพให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ยกกระดับมาตรฐานการเป็นสำนักงานบัญชีและพัฒนาสู่การเป็นสำนักงานบัญชีดิจิทัล หรือการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้รับรางวัลหรือการรับรองอื่น ๆ เพื่อความก้าวหน้าในธุรกิจและเป็นที่ยอมรับในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย 3 ปี ได้แก่ งบการเงินปี 2563 – 2565 ด้านความสามารถใน

การทำกำไรมีความสามารถทำกำไรได้มากขึ้น ด้านสภาพคล่องยังมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและต้องพิจารณานโยบายการให้เครดิตเพราะความเร็วในการเปลี่ยนลูกหนี้เป็นเงินสด และด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานสามารถจัดการและควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ดี และมีการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงานลดลง ดังนั้นสำนักงานบัญชีคุณภาพควรให้ความสำคัญกับการบริหารสินทรัพย์ให้มากขึ้น เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายและยังทำให้กำไรเพิ่มขึ้น และยังช่วยให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินงานและนำไปสู่การจ่ายชำระหนี้ได้เร็วขึ้น โดยทำการวางแผนการใช้สินทรัพย์ กำหนดนโยบายและควบคุมการใช้สินทรัพย์ของพนักงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนการรายงานผลอย่างชัดเจน เพื่อให้พนักงานใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีอีกด้วย

1.3 จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่ระยะเวลาการได้รับรองคุณภาพมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นนั้น แสดงว่าสำนักงานบัญชีสามารถสร้างผลตอบแทนให้ผู้ถือหุ้นได้ ซึ่งมาจากความสามารถในการทำกำไร เพราะอัตราส่วนนี้เป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัทต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นสำนักงานบัญชีใหม่ที่เพิ่งได้รับการรับรองคุณภาพควรมีความสม่ำเสมอในการทำกำไร มีผลการดำเนินงานที่สม่ำเสมอ และควรระมัดระวังการก่อหนี้ เพราะการที่ส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยลงแสดงว่ามีหนี้สินมาก ซึ่งเป็นผลมาจากเป็นช่วงเริ่มต้นการดำเนินธุรกิจ และยังอาจทำให้สำนักงานมีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

2.2 ควรทำการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

2.3 ควรทำการแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพสู่การเป็นสำนักงานบัญชีดิจิทัล หรือแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานสู่การเป็นสำนักงานงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

References

- Chantanasiri, S. (2022). Operational Efficiency Factors Affecting Profitability of the Companies of the Agricultural and Food Industry Group Listed on the Stock Exchange of Thailand: Food and Beverage Sectors. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(1), 232–249. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jmhs1_s/article/download/256692/174507/943786
- Department of Business Development. (2022, September 1). *Criteria and Conditions for Accrediting Accounting Firm Quality*. <https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/1d74254875aaf47a10ed33e4a.pdf>.
- Department of Business Development. (2023, June 1). *List of Quality Offices*. <https://www2.dbd.go.th/manual?group=7&category=79>.
- Federation of Accounting Professions. (2023). *Thai Standard on Quality Control*. <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66979>
- Ketsuwan, R. (2013). *New Government Management*. Borpit.
- Krutbunyong, C. (2011). *Financial Statement Analysis*. SE-EDUCATION.
- Makcharoen, L. (2008). *Managerial Accounting*. SE-EDUCATION.
- Mele, C., Pels, J., & Polese, P. (2010). A Brief Review of Systems Theories and Their Managerial Applications. *Service Science*, 2(1–2), 126–135. DOI:10.1287/serv.2.1_2.126
- Mongkonniat, S. (2018). *The Relationship Between Market Value Ratio Profitability Ratios Leverage Ratios Leverage Ratio and Return on Quity of Listed Companies of the Stock Exchange of Thailand in Industrials Sector*[Master's Thesis, Sriprathum University].
- Mycoted. (2004). *Plan Do Check Act (PDCA)*. <https://www.mycoted.com/PDCA>
- Namraksa, S. (2018). *The Relationship Between Financial Ratios and Market Value of Companies Listed in the Stock Exchange of Thailand*[Master's Thesis, Dhurakij Pundit University].
- Phosrichan, N., & Petchprai, S. (2022). Effect of Proactive Managerial Accounting Information Implementation on Firm Performance of SMEs in Nakhon Phanom Province. *Journal of Liberal Arts and Management Science*, 9(1), 19–30. [https://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jfam/article /view/4980](https://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jfam/article/view/4980)
- Rompho, N. (2018). *Personal OKRs*. Amarin.
- Rungsimawarangkun, M. (2020). *How the Financial Ratio Affect Return at Stock Exchange of Thailand (Energy and Utilities sector)*[Master's Thesis, Dhurakij Pundit University].

- Saentong, N. (2019). *OKRs (Objective & Key Results)*. SE-EDUCATION.
- Sripool, S., Limpraphat, P., & Jarujittiphan, P. (2016). Technical Efficiency in Operations of Savings Cooperatives of Private Companies. *Journal of MCU Social Science Review*, 5(2), 43–54.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245406>
- The Office of SMEs Promotion. (2022, July 15). *Enterprise Situation Report 2022*.
<https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=215>.
- Thumwirot, S., & Sukwatanasinit, K. (2021). The Relationship Between Financial Performance and Benefits Executive and Director of Service Industry at Registered in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Arts Management*, 5(2), 428–441.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/248783>
- Von Bertalanffy, L. (1972). The History and Status of General Systems Theory. *The Academy of Management Journal*, 15(4), 407–426. <https://doi.org/10.2307/255139>